СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ. OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION.
ТРИ ЦЕНТИ РІК XLV. Ч. 253. Джерзі Сіті, Н. Дж., субота, 30-го жовтня 1937. VOL. XLV. No. 253. Jersey City, N. J., Saturday, October 30, 1937. THREE CENTS

НЕМА ВЕЛИКОЇ НАДІЇ НА ЗАМИРЕННЯ МІЖ А.Ф.П. І К.П.О.

ВАШИНҐТОН. — Представники Комітету Промислової Організації заявили, що не змінюють нічого зо своїх домагань, які вони поставили на нарадах з представниками Американської Федерації Праці. А представники А.Ф.П. відповіли, що вони не є склонні до ніяких уступок. З того виходить, що як так далі піде, то не буде згоди між А.Ф.П. і К.О.П. А це значить, що А.Ф.П., якщо переговори не доведуть до порозуміння, виключить зо свого звязку ті юнії, що є в звязку з К.П.О.

МУЧЕНИЦЬКИЙ ПЕРІОД ЦЕРКВИ.

НЮ ЙОРК. — Отсе живемо в столітті мучениства християнської церкви. Так каже д-р Джан А Мекей, президент Принстонської Теольоґічної Семинарії.

ДО ЗБЛИЖЕННЯ МІЖ СТАРШИМИ І МОЛОДДЮ.

НЮ ЙОРК. — Пані Френклин Д. Рузвелт є того переконання, що треба зблизити старше покоління до молодшого, бо тоді одні і другі матимуть краще розуміння тих проблем, що їх інтересують. Бо як одні так і другі, каже пані Рузвелт, набирають часто досвіду від тих, що не мають нічого спільного з правдивим життям. І тому такі перебрані ідеї є часто цілком нежиттєві. Пані Рузвелт подала далі, що вона час від часу сходиться з молодими і радо дає їм виснення та відповіді на ріжні питання. Відповідає теж молоді писемно. А все те справляє їй надзвичайно велику приємність.

СМЕРТНІСТЬ І ВАГА ТІЛА В ЖІНОК.

НЮ ЙОРК. — Статистика жіночої смертности, переведена в Метрополітен Іншуренс Компані на підставі розсліду 329,627 асекураційних поліс, стверджує, що до 30 року життя помирають у більшому числі ті жінки, що є слабо відживлювані, або мають вагу меншу як нормальну. А по 40 роках життя живуть найдовше жінки, що мають вагу трохи меншу ніж нормальна.

КАМПАНІЯ, ЩО ЗАЧИНАЄ БУТИ НЕЦІКАВА.

НЮ ЙОРК. — Виборча кампанія, до якої висліду привязують неабияку вагу лідери Демократичної Партії й Републиканської, зачинає забирати в місцевій пресі щораз більше місця, будучи щораз менше цікавою. Прихильники вибору Ля Ґвардії лають суддю Маґонія за те, що він називає їх „червоними", себто комуністами. На великім вічу в Медисон Ґарден, як тільки згадав бесідник імя „Еремія", присутні зачали гудіти. Аж потім виснилося, що бесідник говорив про Еремію пророка, а не про Еремію Маґонія. А суддя Маґоні, демократичний кандидат на посадника міста, представляв на вічу в Гіподромі „Рошен-Американ Індостріел Корпорейшен", в якій першим шеровцем був Микола Ленін, а другим Ля Ґвардія.

БИЗНЕСОВЦІ ХВАЛЯТЬ УРЯД.

ВАШИНҐТОН. — З кругів фінансових і промислових повіяло теплим подихом, коли йде про відношення тих кругів до адміністрації. Кажуть, що президент Рузвелт заявився за те, щоби поробити деякі зміни щодо оподаткування приходів корпорацій і капіталу. Зміну відношення пізнати й по тім, що зменшено висоту квоти, потрібної для тих, що хочуть спекулювати біржевими паперами при помочі брокерів.

АВТОМОБІЛЬНИЙ РЕКОРД.

БОНВІЛ СОЛТ ФЛЕТС (Юта). — Капітан Джордж Ітон переїхав своїм автомобілем „Тондерболт" за одну годину 309.6 милі. Автомобіль летів як „срібна комета". Хоч це була рекордова скорість, то її офіційно не взято в рахубу, бо при повороті щось попсувалося в автомобілі, а це вже є причиною до дискваліфікації рекорду. Капітан Ітон, що походить з Англії, знову пробуватиме щастя.

ПАМЯТАЮТЬ ЗА СВОЮ ПАЛЕСТИНУ.

АТЛЕНТИК СИТІ. — Жидівська жіноча сіоністична організація рішила зібрати впродовж року $270,190 на санітарну допомогу Палестині.

ТРЕБА КІНЧИТИ СТРАЙК, БО ДЕРЖАВА ПОТРЕБУЄ ГРОШЕЙ.

МЕКСИКО СИТІ. — Державна скарбниця опинилася без фондів. Нафтовий страйк причинився до цього, що відпав державі дохід з продукції нафти. Ось тому уряд натиснув на страйкарів, щоби припинили страйк, бо держава потребує горівки. І тому підписано замирення між представниками бритійських і американських нафтових компаній та юніями. Таксамо уряд натискає на те, щоби припинити інші страйки. І це теж головно з тих самих причин.

ЗА ПОДАТКОВІ ПОЛЕКШІ ТИМ, ЩО ДОБРІ ДЛЯ РОБІТНИКІВ.

Бофаловський видавець Френк Ґенет пропонує урядові дати податкові полекші тим компаніям, які діляться своїми прибутками з робітниками. Тим чином піднесеной покупну силу великої маси робітників.

ВЖЕ И В АФРИЦІ ЛІНЧУЮТЬ НІҐРІВ.

У місті Кейп Тавн, полуднева Африки, ніґри при якійсь там оказії вбили трьох поліцаїв, з яких два були білі. Певна часть населення міста Кейп зійшлася на збори, щоб запротестувати проти вбивства. В часі зборів зауважили, як коло дому, де відбувався мітінґ, крутився якийсь ніґер. На нього напали учасники і каміньми та ножами вбили на смерть.

На мітінґу ухвалили резолюцію з візванням, щоб з Кейп Тавн післати до столиці краю, до міста Преорії, відділ поліції і спровадити туди ґенерала Смута, міністра справедливости, який звільнив з вязниці 430 арештованих ніґрів. На мітінґу перейшла резолюція, щоб всіх ніґрів, які мешкають в околицях місцевости Веренігінґ, у полудневій Африці, поголовно вимордувати.

БАНДИТИ В СПІДНИЦЯХ.

До шпиталю в Торонті зголосився поранений Вилєм Кіні, на якого напали три дівчині і силою відібрали від нього $12. Згадані бандити в спідницях запросили до свого авта Вилєма, щоб з ними проїхався. По дорозі його ограбили і викинули на дорогу. Тепер Кіні лікується в шпиталі, бо бандити його здорово потурбували.

НОВА МІЛІОНОВА ФУНДАЦІЯ ДЛЯ ВЧЕНИХ.

Відомий шведський промисловець Аксель Венер - Ґрей утворив фундацію і зложив цінні папери, що приносять проценти у висоті понад мілон шведських корон річно. Ті міліонові проценти призначені на праці, що мають на меті поліпшити положення населення в північних державах і довести до порозуміння поодиноких суспільних кляс. Наукові праці можуть торкатися суспільних, господарських і санітарних справ. Нагороди можуть діставати скандинавські та фінські вчені, у виняткових випадках також учені з інших країв, що працюють для спільного добра країв півночі. Слід пригадати, що Венер-Ґрей зложив тому пів року жертву 400 тисяч шведських корон на заснування у Стокгольмі інституту експериментальної біольоґії.

400,000 РУБЛІВ НА ПИЯТИКУ.

У відпочинковому домі для працівників у Ташкенті урядовці міської ради з секретарем Васілевом уладжували постійно пиятику, на що видавали коло 400,000 рублів, що їх здефраудували. У звязку з тим перевели масові арештування між місцевими урядовцями та управителями колхозних господарств.

ДЕНЬ МАРИНАРКИ.

По всіх більших містах Злучених Держав відсвятковано „Нейві Дей" парадами і промовами. Всюди бесідники стверджують, що Злучені Держави є миролюбні, але попри те добре роблять, що хочуть мати і найсильнішу фльоту.

ЧЕХИ ВШАНОВУЮТЬ СІТОНА - ВОТСОНА.

В Розенбергу, у Словаччині, чеський уряд побудував памятник англійському професорові Сітон - Вотсонові за те, що в часі світової війни він помагав чехам та брав їх в оборону. На посвяченні виголосив також промову чехословацький премієр Годза. Проф. Сітон - Вотсон, як відомо, є теж приятелем українців і членом лондонського Англійсько-Українського Комітету.

6-ЛІТНЯ ДІВЧИНКА ВРЯТУВАЛА ВІД СМЕРТИ БРАТА.

У місті Давфин, Ман., в домі Сидні Ніколсон з невідомих причин вибух пожар тоді, як вони пішли в гостину до батьків, що мешкають кількасот ярдів дальше. Коли пані Ніколсон з вікна своєї родиче побачила, що її дім обняв вогонь, кинулась до горіючого дому рятувати сплячих у ньому двоє дітей. Заки однак вона добігла до дому, старша її дочка, 6-літня Франсес Ніколсон, вивела з дому свого 4-літнього брата і в той спосіб урятувала себе й брата.

АНАНАСИ ПО 30 ЗЛ. ЗА ШТУКУ.

По більших містах Польщі продають по склепах з овочами люксусові полудневі овочі, м. ін. ананаси з полудневої Африки. Залежно від ваги, ананаси коштують по 25—30 зл. за штуку! Є чимало таких, що зайдають ці ананаси.

ВОВКИ СХОПЛЮЮТЬ ДІТЕЙ.

В селі Томашевичі, коло Луниння на Поліссі, вовки напали на Т. Стражовця, ч. 10. Кілька годин пізніше схопили Агату Григорович, літ 7, з хутора Замок. Стражовець легко поранений, зате Григорович є тяжко ранена. Її перевезли в безнадійному стані до лічниці в Пінську. Тому кілька днів у полудне вовк схопив і повіс до ліса 3-літню Л. Леонович з хутора Купка. Підчас останньої облави застрілили 11 вовків.

СЛІДИ СТАРОРИМСЬКОЇ КОЛЬОНІЇ В АВСТРІЇ.

В горішній Австрії біля Петенбах відкрили на полі сліди староримської кольонії. Відкопали римські терми з рурами системи, що тепер називаємо центральне огрівання; відкопали останки ваз і амфор та одну монету з першого століття по Христі.

БУДУЮТЬ ЦЕРКОВЦЮ 3,000 МЕТРІВ ВИСОКО.

В Альпах, недалеко Монте Роза на верху 3,000 метрів, що зветься Коль Д'Олен, де знаходиться астрономічна обсерваторія, будують тепер церковцю. Треба знати, що до тієї обсерваторії прибувають учені з усього світу. Для них і церкву будують.

ФРАНЦУЗЬКІ РОБІТНИКИ РОЗЧАРОВАНІ СОВЕТСЬКИМ ЛАДОМ.

На днях верталися з СССР 130 французів, здебільша робітників, які впродовж двох тижнів оглянули Київ, Харків, Крим, Ленінград і Москву. Прогулька переїхала через Здолбунів, Рівне і Варшаву до Парижа. Робітники заявили, що вертаються з СССР сильно розчаровані. Хоч большевики намагалися показувати їм нові будинки фабрик, шкіл і робітничих помешкань, всеж таки підчас індивідуальних прогульок переконалися, що у великих містах панує голод, по вулицях обдерті і босі бездомні діти.

НЕЩАСНИЙ БАТЬКО НЕ ПРИНЯВ МІЛІОНОВОЇ СПАДЩИНИ.

До старця Джіліо в Римі надійшла вістка, що перед кількома тижнями помер у Полудневій Америці його син і залишив йому велитенське майно. На велике здивування влади Джіліо відповів, що не приймає спадщини і волів до кінця свого життя жити з ласкавого хліба. Нещасний старець виснив, що єдиний син був його проклятим. Перед 30 роками Джіліо мав велике майно і крамницю. Одначе легкодушне і розтратне життя його 20-літнього сина довело батька до повної руїни. Батько мусів продати крамницю і все майно, щоб заплатити довги за сина. Одначе саме тоді, коли батько опинився у крайній нужді, син виемігрував з Італії і зовсім не журився, з чого його батько буде жити. 30 років батько не знав, де перебуває син. Тепер обурення батька було таке велике, що він рішив не приняти ні одної ліри навіть по смерті свого сина.

ВБИЛИ ПОЛІЦАЯ.

Комендант поліційної станиці в Динові, березівського повіту, Ян Кунік, у товаристві поліцая Міхаляка стрінув у ночі на дорозі в Гарті двох людей, яких хотів вилеґітимувати. Підчас леґітимування один із них добув револьвера і почав стріляти, кладучи трупом на місці Куніка і ранячи тяжко трьома стрілами його товариша. Міхаляка перевезли до шпиталю в Перемишлі. За невідомими людьми роблять облаву й одного з них мабуть уже арештовано.

ЗА ЗРАДУ ВІЙСЬКОВОЇ ТАЙНИ.

У Братиславі засуджено на 16 літ тяжкої вязниці Імріха Крамара за зраду військової тайни в користь сусідньої держави.

НЕЧУВАНЕ БЕЗЛАДДЯ У ЗВІРИНЦІ.

Советська преса бє у дзвін на тривогу в звязку з нечуваними непорядками у московськім звіринці, що має багато ріжних родів звірів. Некормлені звірята гинуть з голоду, багато дорогих звірят продають приватним людям, які відпродують їх за кордон. Вкінці багато звірят служба вбила на мясо і зїла його. Таким чином пропав рідкий тибетанський медвідь.

НА ПОМІЧ УКРАЇНСЬКИМ РОБІТНИКАМ

ЛЬВІВ. — Українські безробітні робітники, якими польська влада цілком не опікується, маючи на увазі виключно своїх робітників, мусять шукати помочі серед своїх. З надходом зими їм заглядає у вічі холод і голод. У минулих роках поміччю українським робітникам займалося Т-во „Сила" у Львові. Цього року те товариство також взяло на себе обовязок нести поміч безробітним українцям; але щоб та поміч була успішніша, воно скликало ширші наради представників українських інституцій, щоб здати звіт з минулорічної праці і накреслити плян праці на надходячий рік. На нарадах були присутні представники української преси, культурно-освітніх інституцій, кооператив і духовенства.

„НІ КЛАПТИКА ЗЕМЛІ В УКРАЇНСЬКІ РУКИ".

ЛЬВІВ. — Польська преса, щоб відвернути увагу від того, що робить польський уряд, часто бе на сполох, що земля на парцеляціях переходить виключно в українські руки. Фактично є навпаки: земля переходить виключно в польські руки. Ось польська газета „Дзеннік Польскі" (ч. 282) приносить звідомлення директора „Земского Т-ва Парцеляційного", в якім говориться, що згадане товариство розпарцелювало 36 маєтків, простором 9,195 гектарів, у повітах: Борщів, Копичинці і Заліщики. З того продали польським кольоністам 7,242 гектари, а решту місцевим полякам. Українським селянам не продали ні клаптика землі.

ПОЛЬСЬКА ПИСЬМЕННИЦЯ В ОБОРОНІ УКРАЇНСЬКОЇ НАЗВИ.

ВАРШАВА. — Відома польська письменниця Марія Домбровска виголосила перед великим числом зібраних відчит про свою поїздку і перебування в Заліщиках, у східній Галичині. У відчиті вона сказала, що нема підстав уважати українців „русинами" і ділити національну масу на поодинокі, тенденційно поділені реґіональні ґрупи, лише треба польському інтеліґентові завжди й всюди вживати терміну „українець", „український", як назви, що звязана з народом з великою культурою. Ті свої спостереження, говорила бесідниця, здобула вона не так на основі книжок, як на основі безпосереднього зіткнення з українським народом.

ЗАКІНЧЕНО БУДОВУ УКРАЇНСЬКОГО ШПИТАЛЮ.

ЛЬВІВ. — У митрополита Шептицького заявилася делеґація чільних українських громадян, щоб йому закомунікувати, що будова українського шпиталю, який розпочато кілька літ тому завдяки фінансовій підмозі митрополита, вже майже на укінченні. Тепер іде про те, щоби побороти всі трудності, які кидає польська влада відкриттю того шпиталю.

ПОДІЛИЛИ УКРАЇНУ ЗНОВ НА ЛАД СТАРИХ ҐУБЕРНІЙ.

КИЇВ. — Советська влада вернулася назад до старого царського поділу України на одинацять ґуберній. Замісць дотеперішніх сімох, буде знов одинацять, а саме: київська, житомирська, чернигівська, винницька, камянецько-подільська, одеська, миколаївська, донецька, харківська, полтавська і дніпропетровська. Офіційно цей поворот пояснюють тим, що це дасть державним органам змогу краще завідувати краєм.

БОРОТЬБА ЗА РІДНУ МОВУ НА ЗАКАРПАТТІ.

УЖГОРОД. — Ціле українське Закарпаття заворушилося зпиводу провокаційного вчинку чеського міністра шкільництва, д-ра Франке, який впровадив в українське шкільництво на Закарпатті кацапські підручники. В тій ціли всі обєднані українські організації видали маніфест і скликали на 17 жовтня величавий просвітянський зїзд, на якому запротестували проти тих експериментів чеського міністра та підкреслили, що будуть боротися до останку за душу української дитини та за права української мови.

КНИЖКИ ПРО УКРАЇНУ ПО КИТАЙСЬКИ І ЯПОНСЬКИ.

ДАЙРЕН (Китай). — У Дайрені вийшла по японськи книжечка М. Цучії під загол. „Встає козак України". Видання багато ілюстроване українськими історичними і сучасними картинами. Подана теж мапа українського розселення. Водночас появився китайською мовою переклад книжки Р. К. „Україна" п. з. „Українська Держава". Переклад опрацював молодий український хінольоґ В. А. Одинець при допомозі китайців Шуень-Тайя і Чень-Янь-Тяня. Обидві книжечки появилися в накладі 1,000 примірників. Опріч згаданих видань появилися вже китайською мовою чотири книжечки про українські справи.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

СТАРА ПАРТІЯ Й НОВА КРОВ

Від якогось часу слідно в Америці оживлення в Републиканській Партії, тій Великій Старій Партії, як вона себе любить називати, що від кількох літ показувала стільки життя, що приготаний на погребання труп.

Кілька днів тому Алфред Лендон, що був її кандидатом на уряд президента Злучених Держав, промовив через радіо до 17 міліонів людей, що голосували на нього при виборах, і взивав їх, щоб не запротестували проти поломання закону про невтральність. Кілька днів по цьому „радіовому вічу" виступив з закликом до Републиканської Партії другий її провідник, бувший президент Герберт Гувер. Гувер звертався своєю промовою зовсім відкрито до молоді, розуміючи добре, що без підпертя молоді не можливий розвій Републиканської Партії. „Партія", говорив він, „мусить допустити до свого проводу молодих людей. Партія потребує щирости й сміливої відваги молоді. До руху попихає ідеалізм і мужність молоді".

Одначе партія, що хоче захопити молодь, мусить цій молоді щось дати. Гувер висказує думку, що Америка дає молоді й нині такі самі можливості в господарськім житті, які вона давала за останніх 150 літ, але в цю думку багато молодих людей не вірять. Гувер думає, що вдержання й розвинення цих можливостей залежить від успішної розвязки питань правління. Виходячи з заложення, що для Америки найкраще надається демократія, він звертає увагу на те, що демократична форма правління потребує для належного ведення краю сильної опозиційної партії. Лише така партія може сповнити завдання в демократичній країні: не пускати уряду, себто переможної партії, на вибрики та захороняти меншости.

Одначе така партія „мусить мати справу, за яку вона бореться; позитивну програму; подавати справні засоби до її здійснення; поступову ціль; ідеалізм та відкликатися на потреби й клопоти народу". Що цього партії треба, на це можна з Гувером погодитися, але чи потрапить Републиканська Партія це все для себе дістати?

Гувер кладе далі сильний натиск на моральний бік політики, і робить це зовсім слушно, бо мабуть ніщо інше не відтручує молоді від якоїсь партії так, як власне брак моральних засад. Тут Гувер заявляється за безоглядну правдомовність у політиці, послідовність, щирість, умову чесність, справедливість. Люди, що виголошують такі гарні вимоги, часто сподіваються, що вже само проголошення ними таких засад викличе в народі враження, що вони цих засад придержуються. Але чи вдасться Гуверові переконати молодь, до котрої він промовляв, що Републиканська Партія справді практикує ці високі ідеали безоглядної правдомовности, щирости, послідовности, умової чесности й справедливости? Чи буде молодь дивитися на гарні слова, чи може буде тими словами мірити діла й поступки партії?

Є ЛИШ ОДИН УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД

Так заявили в маніфесті 24 українські центральні установи на Закарпатті, протестуючи проти змагань уводити московську мову до шкіл і урядів.

Українські головні установи, просвітні, економічні й політичні, як теж українська преса на Закарпатті проголосили 1. жовтня 1937 року спільний МАНІФЕСТ, звернений до українського народу Закарпаття, яким взивають цей нарід вислати своїх представників на ВСЕПРОСВІТЯНСЬКИЙ ЗІЗД В УЖГОРОДІ, а це для „заманіфестування нашої української свідомости, сили і єдности, для усталення пляну дальшої праці і боротьби за нашу мову, культуру та кращу долю". Цей маніфест підписали представники 24 найважніших українських установ. У тім маніфесті читаємо між іншим таке:

„В МОВІ ЖИВЕ НАРІД.

„Кожний нарід лише доти живе, поки захороняє свою мову, свою народню культуру, свої традиції, звичаї й обичаї.

„Підкарпатський український нарід довгі віки жив у народній неволі, але в його душі не вгасала іскра Народнього Духа, світила йому в темних часах лихоліття та підтримувала віру у кращу будучність. І нарід наш зберіг (вхоронив) та передав нам, своїм нащадкам, чарівну пісню, наші прекрасні стародавні звичаї і незіпсуту народню милозвучну рідну мову, яку цілий науковий світ називає **українською.**

„Сотки літ ждав наш нарід воскресіння і волі. І діждався. По світовій війні, а головно по добровільним нашим прилученні до Чехословацької Републики, мов на чарівний удар пробудилися ми з глибокого вікового сну, воскресли, мов із мертвих, до нового, свобідного народнього життя. Зачалася праця на всіх ділянках народнього життя, а вже найбільше часу і труду присвячено розвоєві рідної мови і поширенню народньої культури.

„На чолі того руху стала „Просвіта", а коло неї згуртувалися всі свідомі сини народу: селяни, робітники та рідному народові вірна інтелігенція, і перетворювали несвідому масу у свідомий культурний український нарід.

„Зрозуміли наші перші просвітяни, що рідна мова, рідна культура є основою й передумовою нашого народнього існування, нашого добробуту і нашого культурного та політичного розвитку.

„І справді розвивалася тут на диво гарно й скоро наша народна культура і відроджувався віками поневолений нарід.

„В перших часах нового життя не було тут ніякого роздору, не було двох народів, не було двох культурних напрямків; була єдність, була любов і була спільна праця.

„Та не сподобався наш гарний культурний розвиток деяким нашим заграничним сусідам і ворогам нашої републики. Н сподобавсь і нашим домашнім колишнім мадяризаторам, денаціоналізаторам і москвофілам, які при кінці 1923 року зорганізувались і отверто зачали боротьбу проти нашої мови, нашої культури й проти всього, що є рідне, що нам миле.

„Одні з незнання, з неорієнтованости, а другі за юдин гріш, фальшиво використовуючи демократичний устрій нашої републики, перекручують значіння слів „русин", „руський", „русский"; демагогією, хитрістю, обманством внесли і вносять у наше народне життя роздор, ненависть, нищать народню свідомість та любов до свого народу, його мови, його культури.

„Ці елементи для піддержання й усталення того роздору роблять спроби і натиски на ріжні політичні партії, навіть на уряди, щоб під покришкою назви „русскій", „карпаторусскій народ" до наших урядів і судів завести московську мову, а навіть завести її як мову навчальну, як нібито нашу рідну мову, й до народних шкіл по селах та зробити з нас москалів або якийсь окремий „карпаторусскій народ" і взагалі довести нас до нашого повного винародовлення.

„Ми не можемо допустити, щоб хтось робив із нас, під назвою **„русскій", москалів,** а з наших дітей яничарів свого народу і духових калік.

„Ми не можемо допустити до того, щоб на нашій прадідній землі, за інструкцією відомих ворогів нашого народу і ворогів самої републики, зробили з нас ніде не існуючий окремий „карпаторуський народ", що числив би яких 400—500 тисяч душ. Такий народець не може існувати, не може жити межи великими народами Европи, і такі наміри — то злобні спроби на наше цілковите винищення.

„Ми були й будемо частиною великого 50-міліонового українського народу і цеї нашої народньої та культурної єдности ніколи нізащо не зречемось.

„Ми хочемо, щоб **у наших школах учили нашою рідною мовою, котрою є одинока наша українська, а не московська мова.**

„Нема сумніву, що на Підкарпатській Русі нема двох народів. **Нема тут ніяких „русских", то є ніяких москалів, нема ніяких „карпатороссів", але є лиш один український нарід.** Тому одному народові належить одна мова, одна культура й один правопис".

Цей маніфест підписали:

За товариство „Просвіта" (централя, 14 філій і 232 читальні по селах): **д-р Юлій Бращайко,** адвокат в Ужгороді; **Федір Ревай,** б. краев. посол.

За Першу Руську Народню Раду: **Августин Волошин,** дир. муж. учит. семинарії; **д-р М. Долинай,** директор ужгородської лічниці.

За Учительську Громаду (14 окружних гуртків і 1,517 членів): **Августин Штефан,** директор торгов. академії в Мукачеві; **Василь Свереняк,** фах. учит.

За Педагогічне товариство Підкарпатської Руси: **о. Августин Волошин.**

За Жіночий Союз: **Ірина Невицька,** письменниця; **Марія Долинаева,** фах. учит.

За Товариство Українських Письменників та Журналістів: **д-р Володимир Бірчак,** ґімн. проф.; **Василь Ґренджа-Донський,** письменник.

За Шкільну Матку: **д-р Мих. Бращайко,** адвокат в Ужгороді; **д-р М. Долинай,** дир. ужгор. лічниці.

За товариство „Бандурист": **Мих. Білинченко,** уряд. банку; **Золтан Бубелені,** урядник.

За Робітничу Академію: **Михайло Карбованець,** фах. учит.; інж **С. Довгаль.**

За товариство „Січ": **Василь Деха,** пенсист; **Юрко Манівчук,** урядник каси хорих.

За Соц.-Дем. Партію: **Юлій Гуснай,** шк. інспектор; **Юлій Ревай,** посол до парляменту.

За Христ. Нар. Партію: **д-р Василь Гаджеґа,** канонік; **Іван Ґриґа,** господар з В. Верецких.

За Наровецьке крило Аграрної Патрії: **Ст. Клочурак,** секретар; **Василь Приймак,** з Тересви.

За Українську Селянсько - Робітничу партію: **Іван Гриць,** управ. школи; **Ірина Невицька,** письменниця.

За редакцію „Свободи": **о. В. Желтвай,** дир. учит. семинарії на пенсії.

За редакцію „Учительського Голосу": **Андрій Ворон,** фах. учит.

За редакцію „Впереду": **Дмитро Німчук,** редактор.

За редакцію „Землі і Волі": **Ст. Клочурак,** редактор.

За редакцію „Карпатська Молодь": **Микола Вайда,** редактор.

За редакцію „Українського Слова": **д-р М. Бращайко,** адвокат, редактор.

За редакцію „Народньої Сили": **М. Тулек,** редактор.

За редакцію „Світла": **І. Петричко,** редактор.

За редакцію „Наш родний край": **А. Маркуш,** шк. інспектор, редактор.

За Союз Українських Студентів Підкарпаття в Празі: **Ю. Кенне,** студ. прав.

ПРАВДИВИЙ ПОЕТ

(Замісць допису до „Свободи").

У холодних завулках міста, закутана в чорне лахміття, дрімала ніч. Іноді зведе темні очі, ніби дивується:

Хто там на вулиці вистукує кроки (більші й менші кроки!)? Хто то, запутаний у студені осінні пута,, блавучить?...

А вітер, як розженеться, як гупнеться об залізні брами і припреться плечима до стін, наче глумливо відповідає:

— Це поет!

...Пусті жінки зачіпали поета. Кликали. Зір його мовив: — Відчепися, суча дочко! Відійди!

Проходив повз каварні, бари. Музика. Стрункі пари вихилясом сувалися по паркеті. А втому запивали темним, тягучим. Брязчали келихи. Тікав від гамору. А за ним на вздогін журчав струмочок із радостями та пяним життям.

...На ратуші друга.

Починалися ночі. Липли вії. Іще дивився в широкі вікна німих камяниць. Ось там радники й меценаси з головою під периною лелеють сни. А годинник на стіні вибиває їм хвилини, години щастя. А біля постелі, на оленевій шкірі расовий песик у клубочку.

І поет думав:

...„Яб став, розкричивши ноги, з кашкетом на бакер і відповів би: Мовчіть, я герой з Гамсунового „Голоду".

Обнятий гадками, як голодними дітьми, йшов у довгу стрічку вулиці.

На прехресті головних вулиць натрапив на знайомого.

— О, добрий вечір, пане директоре! — витав поет, ніби сонцем травневим зворушений.

Директор насуплено подав йому руку та розпитував дещо. Очевидно поет швидко відповідав, щоб мати час сказати йому своє прохання.

— Пане директоре, вибачте, але я примушений... чи не міг би я у вас переночувати? Це прикро мені, але мушу.

Ждав на відповідь, що десь у горлі затамувалася. Врешті:

— Можете.

— О, ласкавий пане, я віддячуся, я постараюся, я мушу!

Потім пішли в тіні каштанів. Під підошвами зівяле листя й пасма ліхтарняного світла. Поет мовчав, бо і директор умовк. Лиш кроки... кроки...

Потім поета мовби хто по лобі вдарив кулаком. Чорними очима котив по асфальті, мов каштановими овочами.

А близько вулиці, де директор має свою віллю (чи не „Мирослава" зветься?), поет спинився. Щойно після довгого вагання промовив:

— Пане директоре, і цим разом вибачте, але я не можу піти до вас спати... Я не можу... Я забув, що не можу...

З тими словами сором поклав йому на обличчя дві червоні плями.

— Та чому не можете? — справді дивувався директор.

Та поет іще раз сказав „не можу" й попрощався.

— З вас справжній поет. Ось гоните за враженнями. Пригод шукаєте? — кинув у слід.

Ці слова песиками із чорними піднебіннями здоганяли поета. Він до першої вулички повертався, щоб стати за ріг камяниці, щоб щезнути з віч директорові, що ще стояв під розколиханим каштаном і розвязував загадку: чому не міг іти? Хібаж таки це неправда, що вражінь шукає?...

Ні!

— ...О, дивні люди! — почав поет. — Вражінь шукаю!? О, ні! Але я не міг піти. В мене шкарпитки... так, у мене сорочка три тижні не прана... В мене не перша така ніч... Пане директоре, ви маєте слушність: я правдивий поет! Тому власне з нуждою обнявся я, як вірний коханок... Тому!

— Бам — бам — бам! — три удари ратушевого годинника впали у стіп „правдивого поета".

Він уже таксамо втрете переходить ці вулиці, обминає пусті дівчата і далі толочить жовті листки, що їх осінь із сином - вітром зриває й розкидає.

Шевелить листя. А йому спати багнеться. Якби спитав його хто, що найприємніше в світі, то, очевидно: — Спати! — крикнув би.

І поет почав мріяти про арешт. Егеж, бдинокий рятунок. Та почав молитися до поліцая:

— ...„О, жандарме! Ти, що носиш палку й револьвер, ти, що ціпкі руки маєш і суворе обличчя (а серце мабуть у тебе камяне!), ти один можеш спасти мене — тобто можеш спати завести, дунути там на прічу! О, я був би тобі вдячний, якби ти зловив мене за потилицю, штовхнув зо два рази й повів за крати!"

Зараз журився: „Як це зробити, як?"

— Бити вікна — це злочин. Зчинити авантуру з пустими дівчатами — цеж гидко.

Потім веселістю заплило обличчя:

„Буду пяного вдавати", — подумав.

(Серце підскочило, мусів і збліднути).

Та з цього місця не міг зважитися й пішов на друге, ясніше, хай би скорше побачив поліцай.

Але й тут, серце: тінь!

Врешті поточувався, мов пияк, плів ногами, кричав, співав.

Оглядався, а поліцая чорт має.

Деж дівся? А може й він спати схотів?... Тоді поет вже з лютости таке заводив, як божевільний.

Голос розбивався об понурі доми й прилягав, мов зівяле листя, до асфальту й завмирав.

Із темної бічної — чорна постать висунулася та лізла, наче пажерлива дичина. Поет побачив і вдавав іще дужче пяного.

Перед поліцаєм пісня корбилася й слова мішалися.

— Ех, ти! Не дурно, що залився, як куцохвосте (поліцай назвав поіменно), але ще й людям спати не даєш!

— О, дорогий пане, добродію мій! — промовив поет і вмовк.

Поліцай думав, що це такий викрут, і вцевняв:

— Е, братіку! Ти мене не зворушиш, будеш таки спати у „фурдиґарні".

Та й заклявся. Та й державміцно за ковнір, аж пальці лізли в шию.

...Поетові тепер добре. Йому вже хочеться (хай там на дошки;) притулити голову й захропіти, як меценаси або радники під перинами, або як ті расові песики, що біля постель у клубочках на оленевих шкірах.

...Бодай так, як расові песики. Чейже він, він правдивий поет!...

Василь Ткачук, Львів.

КОРАБЛІ І ЛЮДИ, ЩО БЕЗСЛІДНО ЩЕЗЛИ

Безкрайні та незглиблені простори океанів криють тайни, яких ані людський розум, ані людська енергія зглибити не можуть. До тих тайн належать не тільки дива, скриті на дні моря, бо саме тут наукові підводні експедиції видирають морю щораз нові його тайни. Однак те, що вихоплюється зпід людської контролі і що найбільш хвилює людей, це нерозвязані загадки, які торкаються кораблів, що безслідно щезли на широкому морі, та людей, які були — і відійшли, невідомо коли і невідомо куди. Це така тема, що дала притоку до неодної вже сензаційно-кримінальної повісти: однак історичні факти самі говорять голоснішою мовою, ніж найбільш фантастичні леґенди про „літаючих голендрів".

Ось саме в останніх днях бушували по південних морях бурі, жертвою яких впало знову кілька кораблів, що разом з залогою і пасажирами знайшли могилу на дні. З цього приводу Франк Гоф пригадує у найновішій віденській „Наєс Вінер Журналь" кілька подій, які ще тепер людей хвилюють своїм романтично-траґічним чаром. Ось 46 літ тому виплив з Тріесту гарний і сильний корабель „Санта Маргеріта", що віз на свою помості австрійського **архикнязя Йогана,** який волів зректися всіх прав, що прислугували членам габсбурського дому, ніж виректися своєї любови, — своєї дружини з міщанської віденської родини, гарної Мілі Штубель. З хвилиною, як **„Санта Марґеріта"** щезла з очей людям, що стояли на тріестинському „мольо", — ніхто взагалі більше його не бачив і про нього не чув. Тайна Йогана Орта по нинішній день осталась тайною: безліч осіб підшивались під його імя, щоб допускатись обману на легковірних, — цілі леґенди повстали про те, як то Йоган Орт скрився перед цікавістю цього світу на безлюдних берегах південного Атлянтику, — однак, це факт, що ніхто нічого не знає, що сталося з ним і його молодою дружиною, з залогою корабля і кораблем.

Несамовита історія сталася зо славним винахідником моторів Дісля, які зробили переворот у світі техніки. **Інж. Дісль** усів 1902. року у Ню Йорку на корабель, який вперше у мореплавстві мав випробувати мотори винахідника під його особистим доглядом. Одного дня інжинір не прийшов на обід до кабіни капітана корабля, з яким жив у приязні. Моряк, висланий за Діслем, не знайшов його в його кабіні. Перешукали корабель від споду догори, десятки кораблів, завізваних алярмовими сигналами, перешукали довкола море (було спокійно, ані сліду бурі), — корабель причалив врешті до Ліверпулю, мети своєї подорожі — а інж. Дісль щез без сліду і по нинішній день тайна його життя і смерти невияснена.

У 1926. році модерний пасажирський паровий корабель **„Азіятік Пренс"** виплив з американського порту Сієтл до Шанґаю. Він віз 174 пасажирів, між ними 44 европейців, численну залогу та транспорт срібла вартости 6 міліонів злотих. Кілька днів пересилав він весело радієві звістки і привіти зустрічним кораблям. Одного дня один із кораблів почув раптом оклик „СОС" і назву „Азіятік Пренс" і на тому скінчилося. Що з ним сталося, чому радіотелеграфіст не встиг уже подати ані кількох слів ближчого пояснення про своє положення; чи він затонув, чи впав жертвою піратів — по нинішній день невідомо. Подібна історія сталася з данським шкільно-воєнним кораблем „Кообенгавн" у 1928. р.: 15 моряків і 40 кадетів разом із кораблем безслідно щезли, хоч десятки воєнних кораблів усіх держав шукали його.

А хто знає, що сталось у 1927. році зо славетним дослідником **Амудсеном,** який вибрався на своїм літаку на рятунок експедиції ґенерала Нобіле? Нобіле вирятувався, але Амундсен безслідно щез і його доля по нинішній день невідома.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ В ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, ПА. Й ОКОЛИЦІ!

Повідомляємо відділи У. Н. Союзу в Філядельфії, Милвил, Віллямставн, Н. Дж., Вілмінгтон, Честер, Бріджпорт, Брістол, Котсвил, Фініксвил, Френкфорд і Трентон, що:

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 7-ГО ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1937 РОКУ

В ГОДИНІ 1-шій ПОПОЛУДНІ відбудуться в Домі Укр. Амер. Горожан, 847 Норт Френклін вул. в Філядельфії, Па., ДУЖЕ ВАЖНІ

ОРҐАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ В СПРАВАХ У. Н. СОЮЗУ

І ТЕПЕРІШНЬОЇ ОРҐАНІЗАЦІЙНОЇ КАМПАНІЇ.

На ті збори приїде гол. предс. У. Н. Союзу МИКОЛА МУРАШКО і гол. секр. Д. ГАЛИЧИН. — На ті збори повинні прийти предсідники, секретарі, касієри і делеґати з минулої конвенції Філядельфійських відділів і вимінених місцевостей. — Збори скликає і до співучасти запрошує гол. радний У. Н. Союзу з Філядельфії, Па., СТЕФАН СЛОБОДЯН.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Члениця С.У.А., Вунсакет, Р. Ай. — Не вільно зміняти в національним гимні ніяких слів. Про це вже писалося в „Свободі". Це підносила крайова преса і подавала на це поважні й розумні аргументи. Тому не можна і жінкам, що співають „Ще не вмерла Україна", зміняти слова „браття" на „сестри".

А. К. — Цю справу нераз уже порушували в уряді, як теж давали вияснення, чому так діється.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ЧИ ВИ ЧИТАЛИ
НАПЕРЕДОДНІ
ІСТОРИЧНА ПОВІСТЬ В ДВОХ ТОМАХ
Написав
Остап П. Білозерський.
ЦІНА $1.00.
в Книгарні „Свободи"
"SVOBODA,"
81-83 Grand Street,
або P. O. Box 346,
Jersey City, N. J.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

★ УКРАЇНСЬКІ ГОРОЖАНИ МІСТА НЮ ЙОРКУ ★

ВЕЛИЧЕЗНЕ ЗІБРАННЯ

ЗА ПОНОВНИЙ ВИБІР РЕГУЛЯРНОГО ДЕМОКРАТИЧНОГО КАНДИДАТА

СТЕФАНА ЯРЕМИ

АСЕМБЛИМЕНОМ з 8-го ДИСТРИКТУ в МАНГЕТАН

—: відбудеться :—

В ПОНЕДІЛОК, 1-го ЛИСТОПАДА 1937 Р.

В ГОДИНІ 8-мій ВВЕЧІР.

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ, 217-219 E. 6TH STREET, NEW YORK, N. Y.

Перед тим зібранням відбудеться великий автомобілевий похід, що збереться на 1-шій вулиці, між AVENUE A і 1st AVENUE і вирушить у похід в годині 7м-ій ввечір. Кожний, що має трок, або авто, повинен взяти участь у тім величезнім поході. Авта будуть формуватися на 1-шій вулиці, між AVENUE A і 1st AVENUE вже в годині 6-тій ввечір.

★ Голосуйте на кожну звізду. ★

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДЯНИ МІСТА НЮ ЙОРКУ!

ВІДДАЙТЕ СВОЇ ГОЛОСИ НА

ТОМАСА Е. ДЮІ

Кандидата на Прокуратора

і

ЗАКІНЧІТЬ БОРОТЬБУ ЗІ ЗЛОЧИНАМИ І РЕКЕТІРСТВО!

ДНЯ 2-го ЛИСТОПАДУ

голосуйте за

ТОМАСА Е. ДЮІ

(НА ВИБОРЧІЙ МАШИНІ В КОЛЮМНІ 16)

З ДНЯ

„ПОМУЖЦЄ МІ, МОЇ ДРОДЗИ!"

Так зачинає свій фейлетон пан Йолес у „Новім Святі" з 20 жовтня ц. р. А далі він описує історію про одного американського змагуна, кулачної боротьби, Тадея Яроша, який „ніколи не укривав своєї польськости і як поляк був усюди реклямований; Тадей є почесним членом Сокільства — поляком", говорить Йолес. Але далі він пише: „Нещастя хотіло, що його мати вийшла за поляка греко-католицького обряду. Ярош є записаний у конфесійних реєстрах як греко-католик. Не говорить по українськи. Знає тільки польську мову. Є американським громадянином. Але коли зголосився як американський громадянин по польську візу, то **відмовлено** йому в консуляті в Пітсбурґу, бо він є греко-католицького обряду, отже українець, отже переворотник, комуніст, анархіст, чи щось подібне".

Так пише Йолес, якому мабуть американська свободолюбність влізла трохи глибше ніж лише під шкіру; але він усвідомляє собі її щойно тоді, коли несправедливість зачіпить когось ближчого з його породи. Розсердившись осьтак на нерозумну польську бюрократію, пан Йолес у розгоні зробив ще кілька обективно-справедливих замітів: „Чи злочином є бути іншого обряду? Чи греко-католицький, чи навіть український спортовець, добре відомий і широко реклямований в Америці, що належить до Сокола і признається до польськости, **турист**, мусить пережити такі прикрі і кривдячі хвилі, коли толкують йому, що є небажаним і підозрілим? За які провини? Хіба за глупоти урядників, що тримаються цупко приписів?"

Авжеж, що за глупоту урядників. Але пан Йолес при тій нагоді хай собі нагадає, що таких випадків, тисячу разів гірших і десять тисяч разів частіших, український нарід зазнає що дня від польського народу. Коли пан Йолес від одного випадку кричить: „Помужцє мі, мої дродзи!", то що лишається нам робити?

ПОЛЬСЬКА ПРОТИУКРАЇНСЬКА СОЛІДАРНІСТЬ.

До нашої редакції надіслано летючки, що їх ширили в часі відомого страйку в Польщі з одного боку „Стронніцтво Людове", яке той страйк переводило, а з другого „Секретаріят Порозумевавчи Польскіх Орґанізацій Сполечних", який той страйк старався погасити. В обох летючках цікаве є те, що як одна так і друга сторона підкреслює небезпеку з боку українців і супроти них старається вдержати спільний фронт. Летючка „Стронніцтва Людового" говорить:

„Хлопи! В тім часі всі хлопи в Польщі, з **винятком Поморя, Виленщини, Волині, східньої Галичини і Горішнього Шлеську** (підкреслення наші. —Ред.) не повинні нічого купувати ні продавати. Не виїздити до міст і працювати тільки при конечних роботах на своїх господарствах".

Отож бачимо, що те „Стронніцтво Людове", яке у своїх закликах добивається соціяльної справедливости для польських хлопів, виключає від страйків хлопів з тих земель, у яких є багато чужородних елементів; себто на Поморю і Горішньому Шлеську, де багато німців; на Волині й у східній Галичині, де багато українців; у Виленщині, де багато литовців і білорусинів. Бо там польському хлопові грозить більша небезпека, ніж соціяльна: там грозить національна небезпека, перед якою треба усунути на друге місце соціяльні непорозуміння і домагання.

А „Секретаріят Порозумевавчи" в своїй летючці між іншим говорить: „Ми були перші, що вдарили на сполох, коли українські аґітатори з О. У. Н. підчас цьогорічних жнив почали мордувати наших польських хлопів і нищити дорібок вашої цілорічної праці. Ми то взивали польську суспільність, щоб заопікувалася родинами поляків-хлопів, замордованих безумцями з О.У.Н. Ми то мобілізували польську суспільність підчас громлення владою українських протипольських гнізд... Запевняємо вас, що ваші господарські, громадянські, культурні і суспільні жадання є нашими жаданнями; що ми також будемо їх в дальшому тягу неуступчиво переводити, як неуступчиво поборюємо чужих платних аґентів, як поборюємо безумців-українців. Запрошуємо вас до співпраці, висуваючи гасла: в східній Галичині (в ориґіналі „Малопольщі".—Ред.) мусить скінчитися політикерство і його наслідки — анархія, а мусить запанувати спокій; як довго українські аґітатори зпід знаку О.У.Н. мордують наших хлопів чи робітників, як довго вони нищать дорібок польських рук — у східній Галичині всі поляки мусять іти разом".

Ось так коштом українців єднаються поляки, висуваючи національні гасла понад соціяльні. Чи не слід би нам те саме робити?

ПОЛЬЩА КАРАЄ І СВОЇХ.

Тих польських хлопів, що проти волі „Стронніцтва Людового" таки пішли на страйк на терені східньої Галичини, влада тяжко покарала. Як знаємо із звідомлень, було кількадесять трупів і кількасот ранених. Також переведено масові арештування і в деяких селах переведено „пацифікацію", подібну, як колись переводили на українських селянах; в ній тяжко скарано збунтованих польських хлопів.

Український гумористичний часопис „Комар" приносить в одному свому числі цікаву карикатуру: на ній видніє польський мазур, що обома руками держиться за долішню частину свого тіла; через межу стоїть український селянин, до якого мазур звертається по пораду: „А порадзьта мі, сонседзе Іване, яке класць плястри, босьта ви маце практике".

Серед польських поселенців часто трапляються випадки такого великого незадоволення з польської влади й такого знеохочення до своєї власної національности, що вони переходять на українську національність і висказують бажання повороту української влади.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ШАМОКІН, ПА.

Орґанізаційні збори.

Дня 17-го жовтня відбулись орґанізаційні збори, скликані 1-шим відділом Українського Народного Союзу. По Службі Божій зійшлися до церковної галі члени і нечлени та заповнили галю.

Зборами проводив заслужений і довголітній головний урядник У. Н. Союзу, гр. Олексій Шаршонь. У вступнім слові він згадав про історію оснування У. Н. Союзу і про його перший відділ у Шамокіні.

Покликаний до слова проф. Григорій Герман, заступник головного предсідника У. Н. Союзу, підніс традиційне значіння шамокінської громади, бо тут родився і виплекався Батько Союз. Тому наше майбутнє покоління вважатиме Шамокін колискою орґанізованої української іміґрації в Америці.

В одногодинній промові бесідник представив усі ті користи, що ними наділив Союз своїх членів від часу оснування, і ті прикмети, що зробили Союз найсильнішою і найкращою українською інституцією в Америці. Та щоб задержати Союз таким захистом, яким він є, конечний є зріст у членстві. Бесідник вичислив трудноці в орґанізуванні нових членів, трудноці, що їх відчувають і інші орґанізації. Та Союз має і додаткові трудноці, а це велич і маєток Союзу. Бо тоді, коли члени менших орґанізацій уживають усіх сил у приєднуванні нових членів, щоб дорівняти У. Н. Союзові, то ми вдоволяємося теперішнім станом Союзу і не стараємося його побільшити. Забуваємо, що коли Союз має надальше бути сильним, то мусить ступнево рости. Бесідник доказував, що лиш ті, що вже є членами Союзу, мають найлекший доступ до нечленів і найкращу нагоду до орґанізування.

Наступний бесідник, гром. Дмитро Капітула, головний контрольор У. Н. Союзу, завізвав присутніх віддати пошану основникам Союзу через повстання з місць. Він підкреслив факт, що Союз за час свого існування виплатив кольосальну суму вдовам і сиротам і живучим членам. Підкреслив також це, що Союз знаходиться тепер у стані наймодернішої орґанізації і дає своїм членам ріжні роди обезпечення, що рівняються американським асекураціям.

Присутній на зборах гр. Іван Чепа віддав привіт від громади в Сентралії. В своїй промові він взивав недопустити ворогів до розбиття нас на лемків, бойків, угорщан, і т. п., бо всі ми діти одної Неньки-України. Взиває вписувати дітей до Союзу і вщіплювати в них зарання любов до свого рідного.

Збори закінчено відспіванням „Ще не вмерла Україна". Слід згадати, що підчас програми, між промовами, місцевий хор під управою свого дяковчителя гр. Олександра Дроздяка виконував пісні, чим причинився до піднесення торжественного настрою серед присутніх, що зробило враження, що це не були звичайні збори, але святкування ювилею 1-го відділу У. Н. Союзу.

Вершком цього „Союзового Дня" був обід у клюбі Товариства Українських Братств. Саля клюбу не могла вмістити всіх гостей нараз. По обіді були промови. Тостмайстром був гр. Олексій Шаршонь.

Всч. о. М. Олексів поґратулював членам Союзу за успішне переведення того дня і накликав до виховання молоді в дусі релігійнім і національнім та побажав Союзові успіху і розвою.

Покликаний до слова гр. Іван Чичила взивав до більшого оживлення в народній роботі і до орґанізування молоді.

Промовляли ще пп. Г. Герман і Д. Капітула. Кінцеве слово забрав гр. Олексій Шаршонь. Подякувавши гостям і аранжерам „Союзового Дня", заохотив присутніх до праці над розвоєм нашої орґанізації.

Никифор Ґабура,
член 1-го від. У. Н. Союзу
в Шамокін, Па.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

ГЕМТРЕМК, МІШ.

З роковин на інвалідів.

Дня 5. вересня ц. р. відбулася з нагоди 15-літніх роковин щасливого подружжя громадян Дмитра і Марії Ґох забава, яку влаштували їх добрі приятелі й запросили на неї більше число гостей. Серед забави, як це вже увійшло в гарний український звичай, не забуто і про громадянські справи. Присутній гром. Войтишин забрав слово та в коротких словах зясував долю наших політичних вязнів. Накінець він закликав присутніх зложити від себе на ту ціль якусь жертву. Гості з одобренням приняли цю гадку і вслід за тим панночки Н. Патра і З. Войтович перейшлися за збіркою. Жертвували: Дмитро і Марія Ґох $3; по $1: Д. Войтишин, І. Федорів; дрібними $9.05. Гроші вислано через ОДВУ.

А. І. П.

— Позич мені десять долярів.

— Таж ти говорив, що маєш грошей як леду?

— То правда. А покажи мені, де я маю лід?

У ваґоні.

Чи ви не боїтеся, що поїзд може вискочити із шин або може скоїтися якась інша катастрофа? — питається якась пані свого товариша подорожі.

— Ні, прошу пані, я вже нічого не боюся. Я жонатий...

ДО ВИНАЙМУ ФАРМА. Дім на 7 кімнат, електрика, гарадж на два авта. Ліс, добра вода недалеко від "Ridgefield" Conn. State. за $25.00 на місяць. Хто зацікавлений, хай зголоситься до:

A. J. CARNALL,
Real Estate.
Ridgefield, Connecticut.

УКРАЇНСЬКІ ВИБОРЧІ ПРОМОВИ НА РАДІЮ.

В справі міських виборів у Ню Йорку, а спеціяльно в справі вибору окружного прокуратора Томаса Е. Дюі, промовляти будуть у суботу, 30-го жовтня, в год. 5:45 вечором, на радіовій стації WBNX (1350 кільос.) гр. Омелян Ревюк і адв. А. Г. Дячук.

У справі цих виборів остаточний заклик до американських громадян словянського походження виголосить у неділю, в годині 6-тій вечором, на радіовій стації WHON (1450 кільос.) гр. Бернард Яров, голова словянської дивізії виборчого комітету для вибору окружним прокуратором Томаса Е. Дюі.

ОФЕРТА „СВОБОДИ"

НА ОСНОВІ КОТРОЇ КОЖНИЙ НОВИЙ ПЕРЕДПЛАТНИК,

:—::—: ЩО ПРИШЛЕ :—::—:

ОДНОРІЧНУ ПЕРЕДПЛАТУ НА „СВОБОДУ"

В СУМІ $6.00

ОДЕРЖИТЬ У ДОДАТКУ КНИЖОК НА СУМУ $10.00,

КІНЧИТЬСЯ ДНЯ 31-ГО ЖОВТНЯ 1937 Р.

З ЦЕЇ ОФЕРТИ МОЖНА СКОРИСТАТИ ЛИШЕ ТОДІ, ЯК ЗАМОВЛЕННЯ БУДЕ ВІДДАНЕ НА ПОЧТУ (або до почтової скринки) ПЕРЕД КІНЦЕМ МІСЯЦЯ ЖОВТНЯ.

ВИКОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ И ЗБАГАЧУЙТЕ СВОЄ ЗНАННЯ

УВАГА! НЮ БРІТЕН, КОНН., Й ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

БРАТСТВО СВ. ПЕТРА И ПАВЛА, ВІД. 254 У. Н. СОЮЗУ В НЮ БРІТЕН, КОНН.

:—::—: святкуватиме :—::—:

30-літній Ювилей

СВОГО ІСНУВАННЯ

В СУБОТУ, ДНЯ 6-ГО ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1937 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛИ НА „ERWIN PLACE".

ПРОГРАМА СВЯТА:

В годині 9:30 рано, Служба Божа і парастас та померлих членів. — В годині 1-шій буде святочний СПІЛЬНИЙ ОБІД. — По обіді будуть промови місцевих і позамісцевих бесідників. — Святочну промову виголосить М. МУРАШКО, гол. предс., У. Н. Союзу. — По скінченню свята буде БАЛЬ, на якім буде грати знаменита орхестра.

ВСТУП НА ОБІД $1.00 ВІД ОСОБИ. — ВСТУП НА БАЛЬ 25 ц.

Просимо всі Братства, Товариства У. Н. Союзу, У. Р. Союзу, Провидіння, Горожанських Клюбів, Молодечих Клюбів, з NEW BRITAIN, HARTFORD, NEW HAVEN, BRIDGEPORT, SOUTHPORT, ANSONIA, GLASTONBURY, MERIDEN, BRISTOL,CONN., прийдіть всі, щоб забавитися, як одна велика українська родина.

241, 253 Комітет.

ВЕЛИКЕ НАРОДНЕ ВИБОРЧЕ ВІЧЕ

АМЕРИКАНСЬКИХ ГРОМАДЯН СЛАВЯНСЬКИХ ГРУП В СПРАВІ ВИБОРУ ПОСАДНИКОМ МІСТА

ФІОРЕЛІ ЛЯ ҐВАРДІЇ

І ОКРУЖНИМ ПРОКУРАТОРОМ

ТОМАСА Е. ДЮІ

відбудеться В НЕДІЛЮ, ДНЯ 31-ГО ЖОВТНЯ (OCTOBER) 1937 РОКУ В 2-гій ГОДИНІ ПОПОЛУДНІ.

В САЛІ ТОВАРИСТВА „ПРОСВІЩЕНІЕ", ч. 9. ДРУГА ЕВЕНЮ У НЮ ЙОРКУ.

Промовляти на ньому будуть визначні бесідники, як б. комісар іміґрації, Едвард Корсі; секретар Американської Партії Праці, А. Роз; віцепрезидент кравецької юнії, Патоскі; Бернард Яров, голова славянської дивізії виборчого комітету; Беренк Тенайк, головний асистент Томаса Е. Дюі і інші.

:—: Проводити вічем буде МИКОЛА С. КАЛАШНИКОВ. :—:

СПРАВА ВАЖНА. :—: ВСТУП ВІЛЬНИЙ. :—: ПРОСИТЬСЯ ВСІХ ЯВИТИСЬ.

Еміґрація зо Старого Краю

Корабельна Лінія Кюнарда Гвайт Стар має від польського уряду концесію перевозити еміґрантів зо Старого Краю до Америки. Використайте цю нагоду і спровадьте сюди зо Старого Краю своїх кревних, засобивши їх корабельними картами найновішого й найшвидшого корабля Кюнарда, QUEEN MARY, або славних поспішних кораблів — BERENGARIA, AQUITANIA, або найбільших великобритійських моторовців — GEORGIC і BRITANIC.

Ваші свояки дістануть від службовців Лінії Кюнарда Гвайт Стар у Варшаві, Кракові, Львові і Ґдині найкращу опіку.

ВІДВІДАЙТЕ СВОЇ РІДНІ СТОРОНИ через Париж і Лондон прогульковим кораблем Лінії Кюнарда Гвайт Стар QUEEN MARY, що відпливає з Ню Йорку 20. ЖОВТНЯ, (Oct.). Ця прогулька буде під особистим проводом п. С. Фрутона.

По ближчі інформації вдавайтеся до місцевого корабельного агента або до: 225

CUNARD WHITE STAR

25 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

СЬОГОДНЯ в склепах
П. СТАСЮКА

ПРОДАЮТЬ МЯСНІ ПРОДУКТИ ПО СПЕЦІЯЛЬНИХ ЦІНАХ.

КРАЙОВІ ШИНКИ МАЛА ПУШКА (can) 80 ЦНТ.

До пана Капустиці, що вічно сидить по вуха у довгах, приходить один із вірителів.

— Прошу прийти завтра! — каже пан Капустиця.

— Завтра... завтра, — нарікає віритель — те саме ви мені повторюєте вже цілий місяць!

— Ну, то прийдіть позавтра!

—o—

Лукія вийшла на прохід із російським еміґрантом. Еміґрант оповідає про свою втечу з большевії.

— Багато зпоміж нас закопали свої скарби в лісі — каже еміґрант.

Лукія (здрігається): — Живцем?!

РЕВМАТИЗМ ЗДЕРЖАНИЙ УПРОДОВЖ 48 ГОДИН.

Новий лік нюйорського лікаря приносить щастя тисячам. — Проганяє ревматичну докучливість зо спини, з суглобів і з мязів.

БОЛІ ПРОМИНАЮТЬ ЗВИЧАЙНО ПЕРШОГО ДНЯ.

Отрути у вашій крові спричинюють ревматичні болі, задеревілість та напухлість і не дають вам свобідно рухатися без докучливих болів. Щоби полекшити свої страждання, ви мусите увільнити свою кров від отрут! Ця докторова нова медицина робить це швидко. Не має в собі дурману — безпечна для молодих і старих; не чинить небезпеки серцю. Називається цей лік BARUVACOL і ви можете спробувати його на отсій ретельній пропозиції: Витніть отсе оголошення і зашліть його почтою враз з вашим назвищем і адресою до: Atkins Laboratory, 44 East 63rd Street, New York City. (Можете теж прийти особисто). Грошей не посилайте. Заплатіть почтареві $1.85 і кілька центів за доручення (C.O.D.), коли він принесе вам Барувакол. Уживайте його дві доби (48 годин). Як не почуете полекші, то незужитий лік зверніть, а ми вам відішлемо ваших $1.85. Пощо терпіти ще один день? Години: 10 до 4.

(Svoboda)

Д-р МИХАЙЛО ЯНКОВИЧ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ
Урядові години:
Від 1—3 пополудні і від 6— ввечір. В неділі згідно з умовою
718 SO. 17th ST., NEWARK, N. J.
(near Springfield Avenue)
Tel. Essex 3-4468.

ДЕЩО ПРО МИЛО.

Миємось милом що дня, але мало хто з нас задумується над тим, яке мило до чого надається і чому саме? Купуючи мило, часто кермуємось не тільки його ціною, але також і тим, чи воно приємне в дотику, запахом, або просто нам його хтось зі знайомих чи навіть у самій таки крамниці порадив. Часом саме те мило, що нам його дуже хвалили, для нас є невідповідне. Але чому?

Отже є між милами, навіть тоалетовими, велика ріжниця головно в тім, скільки воно має соди та інших гостріших додатків. Звичайно ті мила, що є дешеві, мають велику скількість соди чи склянного пісочку, а це їм допомагає відтирати плями з матерій, але також і псувати їх рівночасно. Відчуваємо цю їх шкідливість часто і на власних руках, якщо миємо таким милом руки бодай „згрубша". До обличчя чи для дітей таке мило вже зовсім не надаєдься. Тут треба брати головним чином ті мила, які мають у собі багато товщу. Треба звертати увагу на свою шкіру, чи вона перетовщена чи суха, і при виборі мила на обличчя кермуватись головно тим, щоб шкіри ще не перетовщувати або не надто висушувати. Наприклад той, що має товсту шкіру, не сміє вживати мил лянолінових. Мусимо памятати також і те, що мила сильно наперфумовані, не є доброго ґатунку. Якщо залишимо довше мило лежати на вільнім повітрі, то коли з нього вся перфума вивітриться, побачимо, що мило, за яке ми заплатили добрі гроші, часто є зовсім такого самого ґатунку, як і ті найдешевші. Мила дійсно доброго ґатунку слабо перфумовані і звичайно також мають і слабу барву.

Добре мило пізнаєте відразу при митті. Не відчуваєте між пальцями ніякої шорсткости, а навпаки, маєте враження, що мажете руки маслом. Таке мило сильно піниться і малого кусня вистачить дуже надовго. Найліпші мила — англійські, а найніжніші перфумовані французькі.

Скількість уживаного мила вказує на культуру народу. Чим люди є дбайливіші за чистоту і свою тілесну культуру, тим вони вибагливіші і в інших вимогах свого фізичного навіть духового життя. Мило є необхідним засобом при культурі тіла, а те, як його уміємо вибрати, вказує і на наші духові прикмети.

Директор заведення для умово хорих звертається до вилікуваного вже пацієнта:

— Отже завтра можете вже вернутися до вашої жінки...

— Бачу, що пан директор і далі вважають мене варятом!

Лекція рахунків у большевицькій школі.

Учитель: — Отже вважайте, діти: Батько купив два фунти хліба за чотири рублі...

Ученики (хором): — Де, де?...

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET, between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до 12, ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

ШИФКАРТИ
на найбільші та найскорші кораблі на всі прогульки і то до всіх країв. Виготовляємо всі документи, потрібні до подорожі — пашпорти, Візи, перміти, афідевіти, петиції, і тому наші пасажири не мають клопотів в дорозі.
ДОЛЯРИ посилаємо до всіх країв ПОСПІШНО І ТЕЛЕГРАФІЧНО і виплачуємо на останній почті під повною гарантією. ПОМАГАЄМО нелегальним легалізуватися відповідно до нових законів.
ПОЛАГОДЖУЄМО СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ відповідно до теперішніх обовязуючих законів в краю. Контракти, повнозласти, акти даровизни, довжні скрипти і всі інші документи.
Продаємо ДОМИ та ріжні бизнеси по дуже приступних цінах. Голосіться у всіх справах до нашого НОТАРІЯЛЬНОГО БЮРА по совісні поради та ретельну обслугу.
S. KOWBASNIUK
277 E. 10th STREET, (між 1-ою і Евеню A), NEW YORK, N. Y.

РІДКИЙ СЛУЧАЙ
Майже нова, тихо пишуча машинка Ремінґтон, лише $24.50
Гемонд пише на всіх мовах $17.50
Валізкові $29.50
Продаємо за готівку і на сплати. Заходіть або пишіть на нову адресу СУРМИ:
SURMA, 317 East 14th Street, New York City. (Між 1—2 Евеню.

ДОКАЗ.
Ми переконались на своє вдоволення, що найчастішою причиною, чому нас взивають до себе родини, з якими ми ще ніколи не мали ніяких зносин, це те, що ті родини, яким ми давали свої услуги колинебудь передше, нас тим новим родинам добре зарекомендували.
Це є для нас джерелом вдоволення, бо воно доказує, що ті люди, котрі приходили до нас за якоюсь услугою, сталися нашими приятелями.
STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS
77 Morris St., Jersey City — Phone: Bergen 4-5989
34 E. 25 St., Bayonne — Phone: Bayonne 3-0540

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ЙОНҐСТАВН, О.

З гостини на Рідну Школу.

В неділю, 10 жовтня ц. р., Українсько-Американський Громадянський Клюб при церкві пресв. Тройці в Йонґставн, Огайо, влаштував уже другу цього року гостину для привитання і вшанування тих своїх членів, що дістали американські громадянські папери. На те свято запрошено повітового суддю Й. Г. Лайонса, що питає при видачі паперів.

Він виголосив дуже гарну промову про значіння американського громадянства для чужинців і чому варт про те громадянство старатися; потім удекорував нових громадян гарними відзнаками. Їх було цього разу 8: І. Даровський, І. Петришин, П. Філь, В. Грозовський, В. Смеречанський, М. Мамрич, І. Мидич М. Кремінь. Всім присутнім та церемонія припала дуже до вподоби. Опісля говорили ще муніципальний суддя Г. Гуфман і В. Спаньоля та кілька інших кандидатів на місцеві уряди, а по промовах всі засіли до скромно заставлених столів і розпочалась маленька гостина. Господарем цього маленького свята був наш адвокат Іван Гринько, а помагав йому п. І. Павловський.

Підчас гостини забрав слово С. Ворожбит і попросив присутніх зложити якусь жертву на Рідну Школу. Хоч зібрані члени не були приготовані до збірки, то всетаки зложили, хто що міг. Збіркою занялися М. Адамовський і В. Фурман. Жертвували по $1: С. Ворожбит, о. І. Забава, І. Гринько; по 50 ц.: П. Тхурик, П. Стахура, І. Павловський; по 25 ц.: Т. Дідовський, М. Савицький, І. Марунчак, М. Лабай, І. Кравець, Д. Васько, Г. Федишин, В. Фурман, В. Смеречанський, Д. Петрик. Решту дрібними. Разом зібрано $7.25, які вислано через Обєднанся на Рідну Школу.

Присутній.

БОЛІ НІГ.
Рани на ногах, опухлі ноги, набряклі жили, болячі ноги, флебітіс (запалення жил), напухлі або болячі колїна чи кісточки і ревматичні ноги успішно лікуємо новими европейськими методами без операції.
Офісові години: щоденно від 1 до 6 ввечір, в понеділки і четверги від 1 до 8:30 ввечір. Нема урядових годин у неділі.
Говоримо українською мовою.
Dr. L. A. BEHLA
320 W. 86 St., New York City
Близько Бродвею.
ЕВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІЯЛІСТ.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПРОДАМ дешево ґросерню, делікатесен і бучерню. Оборот тижневий $600 гварантовано. Ціна $2,450. Рент $65 місячно. 5 літ ліст. При штори є 3 гарні кімнати до мешкання і гарадж на одно авто. Голоситися до: 52-4
J. TANSKI,
17 St. Mark's Pl. New York, N. Y.

НЮАРК І ІРВІНҐТОН, Н. ДЖ.
ІВАН ВОРОНА, український кравець і кушнір. Шиє нові убрання. Чистить, переробляє і направляє.
141 — 19th AVENUE,
(Cor. 22nd Street)
IRVINGTON, N. J.
Telephone: ESSEX 3-6361

ПОВІДОМЛЕННЯ
Отсим маю честь повідомити українське громадянство, що я відкрила
МУЗИЧНЕ СТУДІО
в якім уділяю лекції на піяно. — На бажання родичів уділяю теж лекції у їх хаті. — Приймаю теж запрошення на виступи піяно-соло на всяких народніх святах і концертах.
АННА ДЯЧУН,
1731 Burlingame, Detroit, Mich.
235 Tel.: Townsend 57253

На всіх імпрезах і весіллях „Радіова Орхестра"
М. А. СЕРБІНСЬКОГО
Обслужить і найвибагливіших.
69 AVE. A, NEW YORK CITY.
Телефон: ALgonquin 4-4952

Dr. MORRIS SMITH
повідомляє, що переніс свою канцелярію під число
240 EAST 22nd STREET
NEW YORK CITY
(Близько 2nd Avenue).
Урядові години від: 12—2-гої попол. 6—8-ої ввечір.
Телефон: STuyvesant 9-1679

ЧОЛОВІЧІ І ЖІНОЧІ НЕДОМАГАННЯ
ЛІКУЮ МОДЕРНИМИ МЕТОДАМИ. ВДОВОЛЯЮЧІ И ШВИДКІ ВИСЛІДИ.

Порадьтеся д-ра Зінса в лікуванню крови, шкіри і нервових недуг, катару і хронічних боляків, нервів і загального ослаблення, шлункових і кишкових недуг, гемороїдів і інших відходових забурень, що справляють біль та недогідність, люмбаґа, сіятики, невральгії, запалення нервів (нюрайтіс) і хронічних ревматичних станів, носа, горла, легенів, віддихових недуг, печінкових забурень і інших чоловічих і жіночих недуг, а коли маєте які небудь недомагання, що їх не розумієте, порадьтеся довірочно мене, я вам усе виясню.
Мої ціни уміркованi.
Оглядини (Examination) даром і довірочно.
Екзамінація крови, ляборато́рні досліди, промінї X (екс), сироватка і вприскувальні щеплення.
DR. L. ZINS
Поверх 25-літня практика.
110 East 16 St. N. Y.
(між Юніон Сквер й Ірвінґ Плейс)
ГОДИНИ: від 9 рано до 8 ввечір. В неділі: від 9 рано до 3 зполудня.
ГОВОРИМО ПО УКРАЇНСЬКИ.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ПОДОРОЖ ДО
Старого Краю
НОВИМИ МОТОРОВЦЯМИ
ПІЛСУДСКІ І БАТОРИ
Найближчі відпливи з Ню Йорку:
10-го ЛИСТОПАДА, 11-го ГРУДНЯ
Лише туристична і третя кляса.
Голосіться до місцевих аґентів або до:
GDYNIA-AMERICA LINE
32 PEARL ST., NEW YORK, N. Y.

ЕКЗЕМА
„Я мав шкірні докучливості від дитинства і пробував ріжні середники; але відколи зачав уживати Масти Марвана (Marvan Salve), можу ретельно сказати, що вона пособила мені більше, ніж щонебудь інше, і я вірю, що тепер я знайшов добре лікування у Вашій Масті" — так пише о. А. Л. з Кравз, Н. К.
MARVAN DERMOPATHIC SALVE
(Дермопатична Масть Марвана)
припиняє свербіння негайно, влекшує дразнення і чудово помагає гоєнню багатьох шкірних недуг, таких, як Eczema, Acne, Psoriasis, Itch after Shaving, Ringworm, Swollen Feet, Itching Hemmorhoids (piles) і т. п. Слоїк 60 ц. Подвійної величини 1 долар. 235.
Для скоршого успіху вживайте в тім самім часі Turner Mt. Herb Tea. Одна коробка 50 ц. Ми вишлемо вам її разом із 60-центовим слоїком Масти лише за 1 долар.
MARVAN LABORATORY, Dept. S.,
809 Halsey Street, Brooklyn, N. Y.

Д-р С. ЧЕРНОВ
(Европейський спеціяліст)
Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок. — Шкіра й кров.
223 Second Ave., cor. 14 St., N. Y. C.
Room 14.
Офісові години 10—8; неділя 11—2
Жінка-доктор до обслуги.
Промінї X. & Флюроскоп $2.00.

Д-Р Е. Я. МИХАЛЕЧКО
ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
1605 W. CHICAGO AVENUE
(cor Chicago and Ashland)
CHICAGO, ILL.
Урядові години:
1—4; 7—9 P.M.
Office phone: Seeley 5004
Res. phone: Van Buren 1126

МИРОН ЛИТВИН
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Без ріжниці, як далеко поза Нюарком. Вразі потреби телефонуйте до нас. Обслуга щира і чесна. — Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y
Tel. Melrose 5-6577.

ІВАН БУНЬКО
Новий Український Ундертейкер
Лаштує погребами по ціні так низькій, як $150. Обслуга найкраща

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified Funerals as low as $150.
Telephone: Orchard 4-8088

ТАРЗАН І БОГИНЯ МАЇВ.

(149)

Але приятелі Тарзана відмовилися лишати його самого. Вони спинились і почали умовляти Тарзана, щоб ішов з ними. Це забрало їм хвилину дорогого часу. Маянці, які окружили Раґляна, запримітили їх і поділились на два гурти. Один з них почав нападати товариство Тарзана. Знов треба було зводити з тими потворами шалену боротьбу.

Та з товариства Тарзана найвідважніще боровся таки їх слуга, Тогуа. Він сам був нащадком маянців, але тих маянців, які не дались зґенерувати, а лишилися вірними тій високій цивілізації, яка панувала у них на початку. Він валив дрючком на всі боки і від кожного його удару падав якийсь маянець. Втім він видав радісний окрик.

Його радість походила від того, що він знайшов на землі, на купі, зброю, яку були відібрали їм маянці в хвилі, коли їх зловили. Тогуа кинувся скоро до цеї зброї і почав роздавати її між членів свого товариства. Всі вони жадібно схопили свою зброю. Лише Тарзан відмовився від неї. Він усе звик боротися своїми руками, а в найгіршому моменті — своїм ножем.

Тепер положення гурту Тарзана значно покращало. Від куль маянські ряди почали скоро ріднути. „Ах, ми знаменито поступаємо!" — кричав урадуваний Джордж. Але Тарзан, як тільки відпружилася трохи ситуація, почав розглядатися за Раґляном, у якого руках знаходилася зелена богиня. Тпер Тарзан уже знав добре, хто був його суперником. Але Раґлян десь зник.